

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04 iunie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, declarate de avocatul Valentin Guțu, în numele reprezentantului succesorului părții vătămate, Cristina Manoilov, de administratorul ÎM „Manecos International” SRL – Victor Canișev, de avocatul Angela Vuico și de inculpatul

*Buzea Nicolai xxxxx, născut la
xxxxxxx în xx,
locuitor al xx
xxxxxxx, cetățean al României, fără antecedente
penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 30.04.2013 – 04.06.2015,
instanța de apel: 24.06.2015 – 04.10.2016,
instanța de recurs: 07.12.2016 – 01.02.2017.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04 iunie 2015, Buzea Nicolai a fost condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de antreprenoriat pe un termen de 5 ani, de la reținere.

Acțiunea civilă înaintată de Manoilov Cristina a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Buzea Nicolai, activând în calitate de director al ÎM „Manecos International” SRL, acționând cu scop cupidant, în vederea dobândirii și însușirii ilicite a bunurilor prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul inițierii unui proiect pilot privind instalarea unei uzine de purificare a apei, care va fi finanțat de către agenți economici ce activează în țările Uniunii Europene și susținută de factorii de decizie ai Republicii Moldova, la 24.09.2009 a primit de la Manoilov Tatiana sub forma unui împrumut bani în sumă de 3000 euro, pentru cheltuieli curente, cu termen de rambursare până la 30.10.2009, dar i-a însușit, folosindu-i pentru necesități personale.

Ulterior, în continuarea realizării intenției sale unice, aproximativ în luna noiembrie 2009 a primit de la Manoilov Tatiana, din nou sub pretextul unui împrumut, sumele de 9500 euro și 20.000 dolari SUA, invocând utilizarea acestora în cadrul activității ÎM „Manecos International” SRL, și anume în procesul de promovare a proiectului-pilot privind construcția unei stații de epurare și tratare a apelor menajere, dar i-a însușit, folosindu-i pentru necesități personale.

Astfel, în urma realizării intențiilor sale criminale, profitând și abuzând de încrederea părții vătămate Manoilov Tatiana, fără a acționa în scopul îndeplinirii angajamentelor asumate în cadrul activității ÎM „Manecos International” SRL, prin înșelăciune a sustras bunurile ultimei în sumă de 12.500 euro, ce conform cursului BNM din luna noiembrie 2009, constituie 206.692,5 lei, și de 20.000 dolari SUA, ce conform cursului BNM din luna noiembrie 2009 constituie 221.254 lei, pe care i-a însușit și i-a folosit pentru necesități personale, cauzând părții vătămate o daună în proporții deosebit de mari, în sumă de 427.946,5 lei.

Instanța a reținut că inculpatul nu s-a prezentat în ședința de judecată, fiind anunțat în căutare.

Totodată, vinovăția lui în comiterea infracțiunii incriminate este dovedită prin probe administrate.

Astfel, succesorul părții vătămate, Manoilov Cristina, a declarat că în anul 2012, mama ei Manoilov Tatiana i-a comunicat că, i-a împrumutat o sumă de bani inculpatului cu o dobândă de 10%, restanța constituind 50.000 euro și 80.000 dolari SUA. I-a arătat mesajele inculpatului prin care acesta solicita amânarea restituirii împrumutului. I-a mai zis că, suma de 20.000 dolari SUA a împrumutat-o de la nașul de cununie - Galbura Gheorghe. Inculpatul trebuia să investească banii împrumutați într-o firmă la care era acționar, să obțină venit și să-i întoarcă la timp. Până la momentul, inculpatul nu este de găsit. El își schimbă numerele de telefoane sau nu răspunde la apeluri. La momentul dării banilor cu împrumut, au fost întocmite recipise. Sumele de 50.000 euro și 80.000 dolari SUA includ și dobânda.

Martorul Budcanu Nicolai a relatat că, inculpatul a venit la ÎM „Fabbri-Inox” SRL și a propus încheierea unui contract pentru producerea utilajului. După ce a încheiat contractul, a cerut să plătească un avans, care așa și nu a fost achitat. Inculpatul insista să înceapă lucrările. A întrerupt confecționarea utilajului, până

inculpatul nu-i va achita un avans. După care, inculpatul a dispărut și nu a achitat nimic pentru confecționarea a 60-70% din utilaj. La apelurile sale, îi promitea că va achita. Utilajul nu era serios și respectiv, nu era funcțional proiectul. Nu a fost transferat nici un leu pentru lucrările efectuate.

Martorul Galbura Gheorghe a declarat că la sfârșitul lunii mai 2012, Manoilov Tatiana l-a invitat pe inculpat la ea acasă și i-a făcut cunoștință. Manoilov Tatiana i-a comunicat inculpatului că, banii în sumă de 20.000 dolari SUA și 3000 euro, sunt banii lui Galbura Gheorghe și i-a spus să-i întoarcă banii acestuia, întrucât era într-o stare gravă. Peste o zi sau două, a mers împreună cu inculpatul la notarul Ungureanu Tatiana, unde a întocmit un contract de împrumut, prin care, inculpatul s-a obligat începând cu luna iulie 2012, în trei tranșe să-i întoarcă toată suma. Însă, nu i-a întors nici un leu.

Vinovăția inculpatului este confirmată și prin contractul de antrepriză nr. 39 din 27.07.2011, încheiat între ÎM „Manecos International” SRL și ÎM „Fabbri-Inox” SRL, de recipisa semnată de inculpat, din care reiese că a împrumutat suma de 12.500 euro și 20.000 dolari SUA de la Manoilov Tatiana.

Inculpatul s-a ghidat de scopul de cupiditate la momentul contractării împrumutului în cuantum de 12.500 euro și 20.000 dolari SUA de la victimă, adică la momentul asumării obligațiilor. În acest sens, în pct. 15 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor” nr. 23 din 28.06.2004, este prevăzut că: „Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă în momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat. Alături de alte circumstanțe, intenția este demonstrată prin: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei, care-și asumă angajamentul, la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului.

Dacă însă una dintre părți, asumându-și angajamente, nu are posibilitate și nici dorință să le execute (în prealabil fiindu-i transmise bunuri de cealaltă parte, care astfel își pierde dreptul de proprietate asupra lor), este imperios intervenția legii penale, privită ca o ultimă măsură”.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin. (5) din Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, în proporții deosebit de mari.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art.7, 75 Cod penal, că infracțiunea comisă de inculpat este deosebit de gravă, ultimul anterior a fost condamnat pentru înșelăciune prin sentința Tribunalului or. Brașov, devenită finală în baza hotărârii din 16.05.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție a României, la 14 ani închisoare, concluzionând că reeducarea inculpatului este posibilă numai cu izolarea de societate.

Totodată, instanța a statuat că, fiind necesară administrarea de noi probe pentru stabilirea cuantumului prejudiciului cauzat și întru evitarea tergiversării

examinării cauzei, acțiunea civilă înaintată de Manoilov Cristina urmează a fi admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

3. Avocatul Valentin Guțu a declarat apel în numele succesorului părții vătămate, Cristina Manoilov, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă.

Apelantul a invocat că în luna noiembrie 2009, Manoilov T. a dat cu împrumut inculpatului 12.500 euro și 20.000 dolari SUA cu o dobândă de 10% lunar, pentru a-i investi în compania SRL „Manecos International”, unde el la acel moment era director general.

Însă, Manoilov T. a fost dusă în eroare de către inculpat și la 08.06.2012, au mers la un notar unde ultimul a întocmit o declarație, prin care a recunoscut că a primit de la Manoilov T. suma de 12.500 euro și 20.000 dolari SUA, obligându-se să restituie suma împrumutată împreună cu dobânda în mărime totală de 50.000 euro și 80.000 dolari SUA, în 6 tranșe, până la 30.11.2012.

La 14.06.2012, Manoilov T. a decedat.

La 03.11.2012, notarul i-a eliberat Cristinei Manoilov certificatul privind calitatea de moștenitor al mamei ei Manoilov T.

Reieșind din faptul că suma totală recunoscută de inculpat este de 50.000 euro și 80.000 dolari SUA, el trebuie să-i restituie Cristinei Manoilov anume aceste sume.

Pentru contracte de împrumut încheiate între persoane fizice, mărimea dobânzii de întârziere se calculează potrivit ratei indicate în art. 619 alin. (2) Cod civil, conform căruia dobânda de întârziere este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 Cod civil.

În cazul dat, dobânda de întârziere se calculează din echivalentul împrumutului de 50.000 euro și 80.000 dolari SUA convertit în valută națională, care la ziua întocmirii contractului de împrumut era egală cu 1.775.269 lei.

Calculul se efectuează începând cu data scadentă 01.12.2012 și până la 22.10.2014. Potrivit calculului electronic efectuat de calculatorul BNM pe perioada indicată, dobânda de întârziere constituie suma de 426.696,82 lei, care urmează să fie încasată în beneficiul Cristinei Manoilov de la inculpat și ÎM „Manecos International” SRL, în mod solidar.

În afară de aceasta, Manoilov C. a fost nevoită să angajeze un avocat pentru serviciile căruia a achitat 1000 lei, sumă pe care ea solicită să fie încasată în beneficiul său în mod solidar de la pârâți.

Este incorectă afirmația instanței că pe cauza dată se profilează necesitatea administrării de noi probe pentru stabilirea cuantumului acțiunii civile, deoarece au fost prezentate toate probele necesare și alte probe suplimentare nu mai există.

3.1. A declarat apel și inculpatul, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat.

Apelantul a indicat că rechizitoriul este ilegal, întrucât fără elemente noi la dosar s-a dispus trimiterea lui în judecată, după ordonanța de clasare a cauzei.

Acțiunea penală a fost inițiată de partea vătămată în mod abuziv, cu concursul procurorului, care la data de 06.12.2012 a emis o ordonanță de clasare a cauzei, soluție propusă și de poliție care a anchetat cazul constatând ca nu se face vinovat de o faptă penală, ce reiese din declarațiile martorilor M. Rusu și V. Canișcev, acționari la ÎM „Manecos International” SRL, firma pentru care sa făcut împrumutul.

Trimiterea lui în judecată este rezultatul intervenției lui G. Galbura asupra cauzei, care l-a amenințat că are relații și face tot ce poate ca să-l vadă arestat, refuzând să-l acționeze într-o instanță de judecată civilă. Amenințarea și șantajul lui G. Galbura se dovedește prin contractul de împrumut din 01.06.2012, încheiat la notar sub amenințare, privind suma de 50.000 dolari, ca să nu fie arestat.

O datorie civilă nu poate fi interpretată ca fiind o cauză penală așa cum se dorește.

În continuare face eforturi pentru a restitui împrumutul și a promova proiectul de interes național și mondial.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, ambele apeluri au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just concluzionând că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată, aplicându-i o pedeapsă echitabilă.

Vinovăția inculpatului este dovedită prin probele administrate, și anume: declarațiile succesului părții vătămate, Manoilov C.; martorilor Galbura G. și Budeanu N.; contractul de antrepriză nr. 39 din 27.07.2011 încheiat între ÎM „Manecos International” SRL și ÎM „Fabbri-Inox” SRL care la fel demonstrează situația financiară neprielnică a inculpatului, lipsa de fundamentare economică și a unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului asumat față de Manoilov T.; recipisa semnată de inculpat, din care reiese că acesta a împrumutat suma de 12.500 euro și 20.000 dolari SUA de la Manoilov T.

Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat.

Astfel, prezența scopului de sustragere o demonstrează situația financiară neprielnică a persoanei care își asumă angajamentul la momentul încheierii tranzacției sau lipsa unei activități aducătoare de beneficii, îndreptate spre încasarea mijloacelor bănești necesare onorării angajamentului asumat.

S-a constatat că, inculpatul s-a ghidat de scopul de cupiditate la momentul contractării împrumutului în cuantum de 12.500 euro și 20.000 dolari SUA de la partea vătămată, adică la momentul asumării obligațiilor.

Potrivit pct. 15 al Hotărârii Plenului CSJ „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor”, nr. 23 din 28.06.2004 - „Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă în momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii și nu avea intenția să-și execute

angajamentul asumat. Alături de alte circumstanțe, intenția este demonstrată prin: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei, care-și asumă angajamentul, la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului.

Inculpatul a împrumutat suma de bani în vederea inițierii unui proiect pilot privind instalarea unei uzine de purificare a apei, care va fi finanțat de către agenți economici ce activează în țările Uniunii Europene și susținută de factorii de decizie ai Republicii Moldova. În acest sens, s-a stabilit că, a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 39 din 27.07.2011 dintre ÎM „Manecos International” SRL și ÎM „Fabbri-Inox” SRL, pentru construirea unui utilaj pentru purificare a apei.

Însă, inculpatul nu și-a onorat obligațiile ce țin de remunerare. Iar, potrivit declarațiilor martorului, Budeanu N., proiectul inculpatului nu era unul serios și utilajul comandat nu avea cum să realizeze scopurile propuse. Despre acest fapt, inculpatul a cunoscut.

Astfel, a persistat o lipsă de fundamentare economică și se profilează caracterul nerealizabil al angajamentului asumat. În plus, la momentul contractării împrumutului, inculpatul a cunoscut despre starea precară de sănătate a părții vătămate.

Prin urmare, inculpatul a urmărit sustragerea mijloacelor bănești și nu restituirea acestora la scadență.

Mai mult, instanța de fond corect a apreciat critic declarațiile inculpatului, deoarece sunt depuse cu scopul de a se eschiva de răspundere penală, precum și faptul că declarațiile inculpatului contravin declarațiilor succesoriului părții vătămate și a martorilor.

Argumentele inculpatului nu pot fi reținute, or, s-a stabilit că ultimul ar fi primit suma de bani menționată pentru construirea unui utilaj pentru purificare a apei, iar potrivit declarațiilor martorului Budeanu N. proiectul dat nici nu era unul serios.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune deosebit de gravă, anterior a fost condamnat pentru înșelăciune în România, prin sentința nr. 193 a Tribunalului or. Brașov, devenită finală în baza sentinței judecătorești nr. 1718 din 16.05.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, fiindu-i stabilită pedeapsa de 14 ani privațiune de libertate.

Circumstanțe atenuante și agravante nu au fost stabilite.

Astfel, instanța de fond corect i-a stabilit inculpatului pedeapsa de 10 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de antreprenoriat pe un termen de 5 ani.

Nu pot fi reținute nici argumentele avocatului Guțu V., în interesele succesoriului părții vătămate Manoilov C., deoarece conform art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă la soluționarea acțiunii civile, pentru a stabili suma despăgubirilor convenite părții civile, apare necesitatea de a amâna judecarea cauzei pentru a se administra probe suplimentare, instanța poate să admită în principiu

acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Astfel, instanța de fond justificat a dispus admiterea în principiu a acțiunii civile înaintată de către Manoilov C. urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, deoarece partea civilă nu a prezentat probe întru stabilirea cuantumului despăgubirilor, iar administrarea probelor va duce la tergiversarea examinării cauzei.

5. Avocatul Valentin Guțu a declarat recurs ordinar în numele succesorului părții vătămate, Manoilov C., în care solicită casarea acestei decizii în latura civilă, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă.

Recurentul a invocat că au fost anexate destule probele ce confirmă cuantumul despăgubirilor, inclusiv declarația făcută personal de directorul SRL „Manecos International”, Buzea N., la notar, prin care el recunoaște suma ce urmează a fi restituită Tatianei Manoilov, fiind indicat și termenul restituirii împrumutului.

Dat fiind că SRL „Manecos International”, în persoana directorului Buzea N., nu și-a onorat obligațiile în termenul stabilit, a fost calculată dobânda de întârziere.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

5.1. A declarat recurs ordinar și inculpatul, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat sau să fie dispusă rejudecarea cauzei de către instanța de fond.

Recurentul a invocat că instanța de apel a admis o eroare, indicând în conținutul deciziei „reprezentantul părții vătămate: Victor Canișcev”, deoarece acesta avea calitatea de martor.

La 04.10.2016, ora 10.00, în sala ședinței de judecată au fost prezenți martorul M. Rusu și V. Canișcev, dar instanța de apel a refuzat în mod abuziv audierea lor, deși a menționat că procedura de citare a părților a fost respectată, nu a audiat martorii chemați în sala de judecată, ci în mod abuziv și arbitrar a rămas în pronunțare, încălcând dreptul la apărare.

Instanței de apel i s-a adus la cunoștință abuzurile instanței de fond și al procuraturii, inclusiv suspiciunea rezonabilă de trafic de influență privind instrumentarea și trimiterea cauzei în judecată.

Acțiunea penală a fost întreprinsă în mod abuziv, deoarece la 06.12.2012 a fost emisă ordonanța procurorului de clasare a cauzei, soluție propusă și de poliție care a anchetat cazul, constatând ca nu se face vinovat de o fapta penală, ce reiese din declarațiile martorilor M. Rusu și V. Canișcev, acționari la ÎM „Manecos International” SRL, firma pentru care s-a solicitat împrumutul pentru promovarea unui proiect de interes național.

Instrumentarea cauzei penale și trimiterea în judecată este rezultatul intervenției lui G. Galbura, care l-a amenințat, susținând că are relații la

procuratură și cu conducerea unui partid politic, drept rezultat fiind condamnat la 10 ani închisoare.

O datorie civilă nu poate fi interpretată ca fiind o cauză penală, în continuare s-au făcut eforturi pentru restituirea împrumutului integral, în afară de 8000 euro pe care i-a dat d-nei T. Manoilov anterior decesului.

Se lucrează la implementarea proiectul ÎM „Manecos International” SRL, iar în prezent s-a ajuns la finalul tranzacțiilor de finanțare ale acestuia, încât până la sfârșitul lunii decembrie 2016 va fi primită finanțarea.

5.2. Avocata Angela Vuico la fel a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, din motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Recurenta a invocat că cu pedeapsa stabilită lui Buzea Nicolai prin sentință și decizie nu este de acord, inculpatul nu a urmărit prin împrumutul dat înșelarea lui Manoilov T., dar a întârziat și a întâmpinat dificultăți în finisarea proiectului, care a determinat și neachitarea la timp a datoriei față de ea, intenționând să o restituie.

La 06.12.2012, procurorul a emis ordonanța de clasarea a cauzei penale în privința lui Buzea N.

Ulterior, cauza penală a fost reluată. Pe cazul dat a fost înaintată o acțiune civilă de către Manoilov C., succesorul părții civile Manoilov T., privind încasarea datoriei și dobânzii de întârziere.

Inculpatul a fost amenințat de către Galbura G., care i-a comunicat că are relații la Procuratura Generală și v-a face tot posibilul să-l izoleze de societate, pentru că nu a restituit la timp datoria.

Inculpatul nu s-a prezentat în ședința de judecată în prima instanță, fiind anunțat în căutare de Judecătoria Centru, mun. Chișinău prin încheierea din 06.02.2014, iar cauza penală s-a examinat în lipsa lui.

Instanța de fond nu a luat în considerație că martorii Rusu M. și Canișcev V. au dat declarații la urmărirea penală, confirmând faptul inculpatul a restituit suma de 8000 euro Tatianei Manoilov, acești martori nu au fost audiați în ședința de judecată, instanța de fond nu a audiat nici reprezentantul ÎM „Manecos Internațional” SRL.

Instanța de apel a indicat incorect în decizie că reprezentantul părții vătămate e Canișcev V., care susține pe deplin cererea de apel a părții vătămate și solicită respingerea cererii de apel a inculpatului. Pe când Canișcev Victor este reprezentantul ÎM „Manecos International” SRL - persoana civilmente responsabilă indicată în acțiunea civilă a succesorului părții civile, care în instanța de apel a solicitat să fie admis apelul inculpatului și respins apelul succesorului părții civile, pentru a fi examinată acțiunea în procedură civilă, deoarece întreprinderea a întâmpinat dificultăți în finisarea proiectului, iar din imposibilitatea creată nu a fost achitată la timp datoria față de Manoilov T.

Instanța de apel a respins demersul apărării și reprezentatului ÎM „Manecos International” SRL privind audierea martorului Rusu M.

Probele administrate nu dovedesc vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Instanțele incorect și neobiectiv au apreciat probele, s-au bazat pe probe nepertinente, neconcludente, neveridice. Astfel, declarațiile succesului părții civile sunt inconsecvente, confuze și incoerente, fiind în contradicție cu cele ale martorilor.

La emiterea hotărârilor, instanțele nu au respectat cerințele art. 101 Cod de procedură penală, nu au dat o apreciere cuvenită fiecărei probe din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al colaborării lor.

Art. 1 al Protocolului nr. 4 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, prevede interzicerea privării de libertate pentru datorii, că nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv, că nu este în măsura să execute o obligație contractuală.

Fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

La stabilirea pedepsei, inculpatului i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 19 CPP și art. 6 CEDO.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 Cod de procedură penală.

5.3. Și reprezentantul ÎM „Manecos International” SRL, V. Canișcev, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, pe motivul lipsei componentei de infracțiune.

Recurentul a invocat că inculpatul nu a avut acces la împrumutul respectiv.

Inculpatul a restituit d-nei T. Manoilov suma de 8000 euro și ca urmare procurorul, la 06 decembrie 2012, a emis o ordonanță de clasare a cauzei.

Astfel, un proces civil a fost transformat într-un dosar penal.

Din primele rânduri ale deciziei din 04 octombrie 2016, instanța a admis o gravă eroare, menționând că V. Canișcev este reprezentantul părții vătămate Manoilov C., pe când în realitate este administrator al ÎM „Manecos International” SRL, reprezentând interesele firmei și ale inculpatului.

Banii împrumutați vor fi restituiți într-un termen rezonabil Cristinei Manoilov, din contul întreprinderii.

Mai mult, relațiile juridice iscate între inculpat și Manoilov C. sunt civile și urmează a fi examinate în ordinea procedurii civile, privind încasarea unei datorii neachitate în termen.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) și 8) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în recurs pot fi invocate doar acele temeuri care au fost indicate și în apel.

În corespundere cu art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs ordinar sentințele în privința cărora partea civilmente responsabilă nu a folosit calea apelului, dacă legea prevede această cale de atac.

În această consecutivitate, se reține că reprezentantul ÎM „Manecos International” SRL, V. Canișcev, nu a utilizat în prealabil calea de atac – apelul, în situația în care legea prevede această cale de atac, adică recursul ordinar declarat de ultimul nu are niciun suport juridic, fiind vădit neîntemeiat (pct. 3. – 5.3. din decizie).

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Sub acest se reține că în recursurile declarate de inculpat și de avocatul Angela Vuico, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (pct. 5.1. și 5.2. din decizie).

Totodată, recursul ordinar al avocatului Valentin Guțu, este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede următoarele temeiuri - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței (pct. 5. din decizie).

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârilor contestate, asupra căror motive concrete din apel nu s-ar fi pronunțat instanța și care ar fi esența circumstanțelor că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că acesta este expus neclar, că instanța a admis o eroare gravă de fapt, raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care ar fi afectat soluția instanței, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens, și indicarea unor concrete erori de drept în aspectul vizat (pct. 5. din decizie).

Pe lângă aceasta, în recursurile apărării, lipsește cu desăvârșire și argumentarea legal motivată în raport cu mențiunile că instanța de apel nu a audiat martorii M. Rusu și V. Canișcev, că la 06.12.2012, procurorul a emis ordonanța de

clasarea a cauzei penale în privința inculpatului, iar ulterior, cauza penală a fost reluată (*pct. 5.1., 5.2. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursurile nominalizate nu întrunesc condițiile legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursurile ordinare vizate cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al treilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare ale inculpatului și avocatului Angela Vuico, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5.1, 5.2 din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestuia, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile succesului părții vătămate, Manoilov C., martorilor Budcanu N. și Galbura G., contractul de antrepriză nr. 39 din 27.07.2011 încheiat între ÎM „Manecos International” SRL și ÎM „Fabbri-Inox” SRL care la fel demonstrează situația financiară neprielnică a inculpatului, lipsa de fundamentare economică și a unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului asumat față de Manoilov T., recipisa semnată de inculpat prin care se confirmă primirea sumei de 12.500 euro și 20.000 dolari SUA de la Manoilov T., toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile de pe rol, probele administrate pe caz demonstrând concludent prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal (*pct. 3.-5.2. din decizie*).

Concluziile instanțelor, inclusiv că pe caz lipsesc relații civile, este conformă și jurisprudenței naționale, conform cărei drepturile dobândite ilicit asupra bunurilor vor constitui obiect material al escrocheriei, dacă ele asigură în continuare posibilitatea de a deține, a folosi și a dispune de obiectul escrocheriei

(bunul). Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie în cazul în care făptuitorul, încă în momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat. Asemenea intenție este demonstrată prin: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei, care-și asumă angajamentul, la momentul încheierii tranzacției, lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat, lipsa unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului (*Hotărârea Plenului CSJ „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor”, nr. 23 din 28.06.2004, pct. 15*). Dacă însă una dintre părți, asumându-și angajamente, nu are posibilitate și nici dorință să le execute (în prealabil fiindu-i transmise bunuri de cealaltă parte, care astfel își pierde dreptul de proprietate asupra lor), este imperios intervenția legii penale, privită ca o ultimă măsură.

Or, împrejurările nominalizate se regăsesc în speța de pe rol, fiind cert confirmate prin probele administrate.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanțele just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 61 și 75 Cod penal, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2. și 4. din decizie*).

Totodată, cu referire la argumentele din recursul declarat de V. Guțu (*pct. 5. din decizie*), se reține că concluziile instanțelor asupra acțiunii civile sunt la fel legale și întemeiate, luându-se în calcul și că implicarea în calitate de parte civilmente responsabilă a ÎM „Manecos International” SRL prevede o procedură juridică specifică. Or, conform art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Astfel, succesorul părții vătămate nu este lezat în dreptul de a soluționa litigiul cu privire la despăgubirile materiale în procedura civilă.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs

eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5., 5.1 și 5.2 din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat circumstanțele cauzei și probele administrate.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, inclusiv în latura civilă, în alt sens decât cel pe care îl propun părțile este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu este temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel este lipsită de orice suport legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile vizate, au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5.2. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

În același timp, observația recurenților că instanța de apel a indicat greșit în conținutul deciziei că Victor Canișcev este reprezentantul părții vătămate, acesta având altă calitate procesuală, nu reprezintă o eroare de drept și este pasibilă corectării, de către instanța de apel, în temeiul prescripțiilor din art. 248-249 Cod de procedură penală (*pct. 5.1.-5.2. din decizie*).

Totodată, soluția cerută de recurentul V. Guțu - casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă, nu este prevăzută în art. 435 Cod de procedură penală, deci nici nu ține de competența instanței de recurs, adică nu are nici un suport juridic (*pct. 5. din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți (*pct. 5.-5.2. din decizie*), că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că în acțiunile inculpatului au fost întrunite elementele

infracțiunii incriminate, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursurile ordinare de pe rol sunt vădit neîntemeiate, ele urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Valentin Guțu, în numele reprezentantului succesorului părții vătămate Cristina Manoilov, de administratorul ÎM „Manecos International” SRL – Victor Canișcev, de avocatul Angela Vuico și de inculpatul Buzea Nicolai xxxxxxxx, împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04 iunie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 februarie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco